

S prekvalifikacijo do novega poklica

Martina Rupnik

V izobraževanju odraslih ne obstajajo posebni programi prekvalifikacije, ampak celoten postopek temelji na postopku priznavanja izpitov oz. predhodno pridobljenega znanja. Gre za to, da se primerja predmetnik programa, ki ga je odrasli že zaključil, s predmetnikom programa, za katerega se želi usposobiti na novo. Organizacija za izobraževanje odraslih praviloma prizna splošnoizobraževalne učne predmete programa, pri čemer razlike v obsegu ur ne smejo presegati več kot 30 odstotkov. V programih srednjega poklicnega izobraževanja pa je splošnoizobraževalnih predmetov bistveno manj kot strokovno-teoretičnih. V postopek priznavanja izpitov lahko odrasli vložijo tudi strokovne predmete, če javna lista – skladno z navodili ministrstva – ni starejša od desetih let.

RAZLOGI ZA PREKVALIFIKACIJO

Odrasli se odločajo za prekvalifikacijo iz najrazličnejših razlogov; eden izmed njih je zagotovo ta, da njihova izobrazba ne ustreza delovnemu mestu, da z obstoječo izobrazbo ne najdejo ustrezne zaposlitve ali preprosto zato, ker želijo opravljati neko povsem drugo delo. Odrasli, ki se odločajo za prekvalifikacijo iz razlogov, ki izhajajo iz njihovega delovnega mesta, imajo deloma prednost. V postopek priznavanja

izpitov lahko namreč vložijo tudi praktično izobraževanje, če s potrdilom delodajalca dokažejo, da so opravljali ustrezno delo v najmanj dvakratnem obsegu časa, kot je s programom določeno za izbrani poklic. O številu, kateri izpiti bi se odraslemu priznali, pa lahko odrasli prejmejo pri vodjih izobraževanja odraslih na posamezni šoli. Le-ta jim že v uvodnem pogovoru lahko pripravi t. i. izobraževalni načrt, s katerim se natančno določi število predmetnih izpitov, ki jih morajo opravljati v novem programu. Hkrati je pomembno izvedeti, s kakšnim ključnim preverjanjem znanja se bo odrasli srečal v novem programu.

NAČRT JE POMEMBEN

Z izobraževalnim načrtom se določi čas izobraževanja, ki se razlikuje od programa do pro-

grama in od posamezne izvajalske organizacije. Čas prekvalifikacije je odvisen od predhodne izobrazbe, od praktičnih izkušenj, zaključnega preverjanja znanja v srednji šoli idr. Vsi programi za izobraževanje odraslih so navedeni v Razpisu za vpis odraslih v šolsko leto 2005/2006, ki je na voljo v organizacijah za izobraževanje, knjižnicah, na spletnih straneh in tudi v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih. V Sloveniji je pod vodstvom Andragoškega centra Slovenije nastalo 14 svetovalnih središč, ki nudijo informacije o možnostih pridobitve poklica, prekvalifikacije ter o možnostih nadaljnje izobraževanja v programih za delo, poklic in osebni razvoj. Storitve so za stranke brezplačne, v osebnih in zaupnih pogovorih svetovalci skupaj s stranko ugotavljajo potrebe odraslih po izobraževanju.

Projekt POKI

Projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje (POKI) je razvil Andragoški center Slovenije kot enega od vzvodov za razvijanje kakovosti v izobraževanju odraslih zato, da bi različnim izobraževalnim organizacijam svetovali pri ocenjevanju lastne kakovosti in iskanju poti k nadaljnjemu razvoju. Po vključitvi v projekt vodijo izobraževalno organizacijo pri razmislekih o lastni viziji in vrednotah, ki jih želi razvijati pri izobraževanju odraslih, pomagajo ji pri poglobljenem presojanju, kakšno kakovost pri tem že dosega, in pri načrtovanju ukrepov, da bi se lahko uspešno razvijala. Skupno delo traja približno dve leti, vloga Andragoškega centra pa je predvsem v svetovanju in izobraževanju. Vsaka izobraževalna organizacija oblikuje skupino za kakovost, ki opravi posamezne postopke pri presojanju in razvijanju kakovosti v svoji organizaciji.

Borza znanja tudi v Celju
Delo, 10.03.2006

Ljudska univerza Celje bi rada postala vodilni regijski ponudnik neformalnega znanja Celje – »Želimo zapolniti praznino med formalnim in neformalnim izobraževanjem, razlik med deficitarnimi in suficitarnimi poklici ne bomo delali«, je med razloge za ustanovitev Borze znanja (BZ) navedla vodja tega projekta pod okriljem Ljudske univerze Celje (LUC) Slavica Mandir. Borzo bodo v prostorih LUC slovesno odprli v sredo, delovala pa bo na neprofitni osnovi.

To pomeni, da bodo iskalni in potencialni uporabniki določenih znanj deležni brezplačnega svetovanja in medsebojnega povezovanja. BZ je v Celju novost in je namenjena prav vsem, osnovna ciljna skupina pa so vendarle mladi (osnovnošolci, srednješolci, študentje). Kakšen bo interes iskalcev zaposlitve in kolikšno je zanimanje gospodarstva, Mandirjeva še ni mogla napovedati, poudarila pa je, da bo delovanje borze (imajo jih že v Mariboru, Novem mestu, Slovenj Gradcu, Izoli, Murski Soboti in v slovenski prestolnici) usmerjeno regionalno in mednarodno, povezali se bodo z andragoškim centrom in osrednjo borzo v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani.

Celjska BZ bo ob središču za samostojno učenje, svetovalnem središču in centru za informiranje in poklicno svetovanje četrta možnost, ki jih LUC ponuja na področju neformalnih oblik izobraževanja. Dobrodošel je vsak, ki je svoja znanja, veščine in spretnosti pripravljen deliti, saj je eden poglobitnih namenov BZ čim boljši pretok neformalnega znanja, posledično pa tudi dvig osebnostnega razvoja posameznikov, njihove kreativnosti in inovacijskega duha, kar po mnenju snovalcev projekta v končni fazi povečuje zaposljivost. Sekundarna cilja skupina so klubi, društva, različne inštitucije, podjetja in z njimi povezani generacijsko ustvarjali posamezniki, saj želijo tako premagovati socialno izključenost in razvijati enake možnosti ne glede na starost.

LUC želi mlade hkrati pripraviti na hitre spremembe v gospodarstvu in družbi, s povečevanjem njihove prilagodljivosti se izboljšujejo tudi možnosti za primerno zaposlitev. Nesporni, a čedalje pomembnejši dejavniki uspešnega dela so namreč znanje in intelektualni kapital mladih, ki pa ne premorejo dovolj veščin in podpore. Zato se bo BZ osredotočila na inovacijske potenciale mladih. Na LUC bodo tako hkrati povečali učinek vseživljenskega učenja, želijo pa postati vodilni ponudnik s področja neformalne izmenjave znanj in informacij v celjski regiji.

Primož Škerl

ANDRAGOŠKA SPOZNAVANJA

Prva slovenska revija za izobraževanje odraslih

1

2006

Karierna sidra in načrtovanje izobraževanja

Osredotočena interakcija v izobraževanju odraslih

Učeča se organizacija

ŠTUDIJSKI KROŽKI

*Od zamisli do sadov v prvem desetletju
Ljubljana, Andragoški center Slovenije, 2005.*

V zbirki **Študije in raziskave** Andragoškega centra Slovenije je izšel zbornik *Študijski krožki – od zamisli do sadov v prvem desetletju*, v katerem avtorice in avtorji opisujejo uspeh vsaditve te, predvsem v skandinavskih deželah že utečene oblike izobraževanja odraslih na naša tla. V zbornik so vključeni prispevki vidnejših strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih pri nas, ki razgrinjajo teoretično in zgodovinsko ozadje študijskih krožkov. Vključeni so tudi prispevki mentoric in mentorjev, ki so z lastnim znanjem in iznajdljivostjo motivatorji študijskih krožkov na terenu širom Slovenije.

Prvi študijski krožki so v Sloveniji v 32 skupinah zaživel že leta 1993 z nekaj tisoč slušatelji, danes je to število vsaj desetkrat večje. Študijski krožki so usmerjeni k širokemu krogu ljudi, vanje so vključeni tako izobraženci kot nešolani ljudje iz mest in iz podeželja, kar njihov pomen še povečuje. Študijski krožki imajo poleg pomembne izobraževalne naloge v različnih okoljih tudi to značilnost, da povezujejo ljudi v dejavno druženje in so marsikje jedro lokalnega razvoja. In prav skozi možnost druženja in povezovanja ljudi v neposrednih stikih študijski krožki ohranjajo in razvijajo socialni kapital, ki je v sodobnih individualiziranih družbah že zelo načet.

Knjigo sestavljajo trije deli in v prvem nas s svojimi teoretičnimi analizami o pomenu in vlogi študijskih krožkov seznanjajo naslednji avtorji:

• Dušana Findeisen v prispevku **Recipročnost**

učenja in odnosov v študijskih krožkih in drugih učnih skupinah opiše študijski krožek kot samoorganizirano učno skupino, kjer se člani učijo drug od drugega, se trudijo za delovanje in obstoj krožka, s svojo aktivnostjo pa vplivajo na samorazvoj in razvoj svojega okolja/kraja ter tako krepijo koncept skupnosti. Avtorica poda prikaz zgodovinskega razvoja raznih oblik učenja v skupnosti, ki so se pojavljale v Evropi (sociokulturna animacija, skupnostno izobraževanje, ljudsko izobraževanje, študijski krožki idr.).

• Ana Krajnc v prispevku **Kaj je odločalo o nastajanju študijskih krožkov** analizira vzroke in možnosti za nastanek in razvoj študijskih krožkov v Sloveniji pred dobrim desetletjem, kar je sovpadalo z nastankom naše nove države. Poudari pripravljenost ljudi za delovanje in novo učenje v začetku 90. let in predstavi prizadevanja Andragoškega društva in profesorjev Katedre za andragogiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani za zagon prvih študijskih krožkov. Na nastanek prvih študijskih krožkov pri nas so vplivali tudi uspešni tuji zgledi.

• Nena Mijoč v prispevku **Značilnosti študijskih krožkov in njihove perspektive** opiše proces nastajanja študijskih krožkov v Sloveniji, procese njihovega nastajanja v svetu. Opiše značilnosti študijskih krožkov: sestavo, vsebino, vrste in oblike ter poda njihova osnovna načela (demokracija, enakopravnost, sproščenost, sodelo-

vanje, prijateljstvo, svobodno izbira ciljev, kontinuiranost, načrtovanje dela, aktivnost, dejavno vplivanje na okolje in lastno osebnostno rast, ustvarjalnost).

- Slavica Černoša v prispevku **Sodobni izzivi, strategije in cilji na področju izobraževanja in usposabljanja v EU** predstavi cilje lizbonske strategije in druge razvojne strategije Evropske unije, katere del so zagotovo tudi študijski krožki. Avtorica poudarja, da »je temeljno poslanstvo študijskih krožkov približevanje učenja ljudem«.
- Nevenka Bogataj v svojem prispevku **Slovenskim študijskim krožkom v novo desetletje** poudarja ključno vlogo Andragoškega centra Slovenije kot koordinatorja in zagovornika pri razvoju in razmahu študijskih krožkov pri nas. Opisuje potek usposabljanja mentorjev in poda podatke o številu, kakovosti in učinkih študijskih krožkov na lokalni in širši družbeni ravni. Argumentirano priporoča nadaljnji razvoj študijskih krožkov kot ene od oblik vseživljenjskega učenja, ker opazno prispevajo k razvoju in demokratizaciji slovenske družbe.
- Sabina Jelenc Krašovec v prispevku **Vloga študijskih krožkov pri razvijanju dejavne državljanosti** oriše večplasten pomen študijskih krožkov za razvoj posameznika in skupnosti. Izpostavi predvsem pomembno vlogo študijskih krožkov pri spodbujanju izobraževanja odraslih, razvijanju socialnega kapitala družbe in njihov pomen pri razvijanju dejavne državljanosti.
- Manca Košir v svojem prispevku **Knjiga – temelj vseživljenjskega učenja** govori o pomembnosti branja v smislu osebne rasti. Predvsem branje v študijskih krožkih je pomemben graditelj skupnosti na lokalnem nivoju in tudi širše. Poudari, da je ohranjanje bralne kulture zelo pomembno, saj sodobna vizualna kultura z množičnimi mediji na čelu siromaši kognitivne sposobnosti posameznikov in razumevanje pojmov, kar posledično zavira razvoj kritičnih

državljanov in s tem demokratizacijo sveta.

- Tatjana Dolžan-Eržen v prispevku **Etnološki študijski krožki za našo samozavest** opisuje delovnje najbolj uspešnih študijskih krožkov, ki so se ukvarjali z ekološko tematiko z vidika kulturne dediščine.

V drugem delu knjige opisujejo svoje izkušnje pri vodenju študijskih krožkov mentorji Irena Reberšak (Ljubljana), Štefan Huzjan (Lendava), Jože Prah (Radeče), Nadja Rojac (Marezige), Marina Hrs (Izola) in Marjan Čenar (Murska Sobota).

Bibliografske enote o študijskih krožkih v obdobju 1993–2004 in v Noviškah ter primer poročila o študijskem krožku so koristne priloge ob koncu knjige.

Obravnavani zbornik podaja celovit vpogled v študijske krožke in bo gotovo koristna iztočnica tako tistim, ki se organizacije študijskih krožkov na novo lotevajo, kot tudi onim, ki želijo le poglobiti svoje znanje o njih. Prav gotovo pa vir za študente in zainteresirano širšo strokovno javnost, ki je uvidela pomembno vlogo študijskih krožkov pri dvigovanju izobrazbene ravni in razgledanosti Slovencev.

Tanja Šulak

Kako do bolj pismenih odraslih

Znanje štiriletne srednje šole je precenjeno

Se ali preprečilo skrajševanje študija? Sama se pridružujem tistim, ki ne menijo tako, vendar dopuščam možnost, da nisem dovolj objektivna že zato, ker nimam bolognske diplome.

Naj bo končna rešitev v noveli akšna ali drugačna, pa je zelo pomembno, da bo znana čim prej. Bolognski študiji so se pri nas zaleli izvajati v prejšnjem študijskem letu in tako lahko prve »bolognske« diplomante pričakujemo nekje sredi 2008. A vsaj glede na tične norme, ki bi morale veljati v visokem šolstvu, bi moralo biti v njihovem vpisu – torej že lani – popolnoma jasno, koliko bo, tudi v razmerju s sedanjimi diplomanti, ki bodo konkurirali skupaj z njimi, vredna njihova diploma tečaj, ko bodo iskali zaposlitev ali se odločili o nadaljnjem študiju.

ASNA KONTLER - SALAMON

Estavi svetov šol

Iranje podpisov proti predlagani zaciji in financiranju vzgoje in izboljšanje števila predstavnikov zaje na Sindikat vzgoje, izobraževalci že 21.274 podpisov.

Večina vseh zaposlenih v vrtovih in šolah, dijaških domovih in vami. Glede na izjemni odziv zaposlenih, da bi razmislilo o umitv sporočilu za javnost sindikatov i Modrijan, preučil tudi možnosti za referenduma, če bodo sprejeto zaposlenih sprejete. V

poslal šolskemu ministru Milanu na katerem bi si z ministrstvom memb Zofvija in zakona o osnovni. Minister, je zapisal Modrijan, je obljubil, da bo Sviz sprti sezna-se s sindikatom sestal na usklaje-orji pripravljanju sprememb Zofvovni šoli.

Jega preverjanja znanja v osnovni sindikat opozoril na nedomišljeje šole in na verjetne pritiske polji. V Svizu so zaskrbljeni, ker vse ajšanem postopku sprejete spre-nijo učiteljev. Upajo, da bo minio-č zaposlenih v vzgoji in izobraže-rij sestal s sindikatom.

Prepad med spretnostmi bolj in manj izobraženih odraslih Približno 72 milijard tolarjev za izobraževanje odraslih do leta 2010

Po letu 2000, ko je slovensko javnost malodane osupnila raziskava o funkcionalni pismenosti odraslih – Slovenci smo se v računskih in besedilnih spretnostih med 22 državami uvrstili na rep, slabši so bili le še Portugalci, Poljaki in Čilenci –, se je začelo ministrstvo za šolstvo »prebujati« in je Andragoškem centru Slovenije (ACS) naročilo, naj čim prej razvije strategije, kako odrasle čim hitreje funkcionalno opismeniti za normalno delovanje v družbi. Doslej sta za izboljševanje ravni pismenosti nastali dve strategiji – za zviševanje ravni pismenosti odraslih (leta 2003) in za zviševanje temeljnih spretnosti zaposlenih (leta 2004).

Po navedbah Ester Možina z andragoškega centra naj bi strategiji uresničevali cilje nacionalne strategije za razvoj pismenosti (ta je nastala leta 2005). Oba omenjena dokumenta sta usklajena in dopolnjujeta cilje in usmeritve resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih (vlada jo je sprejela leta 2004). Dokumenti so torej pripravljene, zdaj so na vrsti institucije, da odrasle pripeljejo do več znanja. Do leta 2010 ima država s proračunskimi sredstvi in denarjem evropskih strukturnih skladov za izobraževanje odraslih in za dvig njihove pismenosti na voljo okrog 72 milijard tolarjev.

Kakovost temeljnega znanja na ravni štiriletne srednje šole, ki naj bi bila po lizbonski deklaraciji osnova za posameznikovo razumevanje stanja v družbi, je precenjena, pravi sogovornica. »Podatki iz raziskav kažejo, da bi bilo treba v izobraževanje vključiti še več odraslega prebivalstva kot predvideva nacionalni program. Gre predvsem za del prebivalstva brez končane štiriletne srednje šole, za katerega domnevamo, da se raven pismenosti ne bo izboljšala brez zunanjih spodbud. Razumljivo je, da samo z zdajšnjim izobraževalnim sistemom in programsko ponudbo za mladino in odrasle v Sloveniji ne bomo zmogli dovolj zmanjšati neustrezne pismenosti prebivalstva. Brez načrtovane dolgoročne vizije zviševanja ravni pismenosti, ki bi zajela večji delež prebivalstva (predvsem del odrasle populacije, ki se ne udeležuje formalnega in neformalnega izobraževanja), se bo z družbenim razvojem prepad med tistimi, ki imajo izobrazbo in zelo razvite spretnosti, in onimi, ki tega nimajo, samo še poglabljal.«

Za doseganje ciljev strategij je pomembno, razlaga Ester Možina, da se k njihovim uresničitvi zaveže naša vlada z več ministrstvi – za šolstvo, za kulturo, gospodarstvo, zdravstvo, kmetijstvo, delo itd. Posebni ukrepi za zviševanje ravni pismenosti bi morali biti po njenem namenjeni vsem odraslim z manj kot 12 leti šolanja, med katerimi so predvsem mlajši odrasli od 16. do 25. leta starosti, ki so prekinili šolanje ali pa ga po osnovni šoli niso nadaljevali, in odraslim nad 25. letom starosti z

poslenih z manj kot triletno poklicno šolo, vsaj uro delovnega časa na teden pa bi morali delodajalci nameniti izobraževanju zaposlenih z najnižjo izobrazbo.

Po podatkih andragoškega centra so slabše izobraženi zaposleni in zaposleni v nizkokvalificiranih poklicih prikrajšani pri vključevanju v izobraževanje, ki ga financira delodajalec. Ti delavci imajo tudi najbolj omejen dostop do raznovrstnih oblik branja, pisanja in računanja pri delu. Ni neznano, da čim bolj je

Delodajalci bi izmed ukrepov in ciljev iz strategij pri zaposlenih morali upoštevati, da dodatno izobraževanje potrebujejo tudi nekvalificirani delavci v gradbeništvu in predelovalni industriji (poklici v živilstvu, v tekstilni in usnjarski industriji, v elektropoklicih in v poklicih v lesni industriji), nekvalificirani in polkvalificirani delavci v gostinstvu, zaposleni v kvalificiranih kmetijskih, industrijskih in obrtnih poklicih, pri čemer pa imajo prednost delavci, stari nad 40 let.

manj kot 12 leti šolanja. Med temi pa izstopajo brezposelni, zaposleni na manj zahtevnih delih, starši šoloobveznih otrok, starejši, odrasli s posebnimi potrebami, revni, priseljenci in zaporniki.

Kako naj bi se v praksi dvignila raven pismenosti glede na rezultate porazne raziskave izpred šestih let? »V strategiji za zviševanje ravni pismenosti odraslih je zapisano, da bi morali glede na obseg problema pismenosti odraslih v različne programe za zviševanje ravni pismenosti vključiti okoli 200 tisoč odraslih oziroma 25 tisoč na leto.« V ponazoritev trenutno programe za zviševanje ravni pismenosti obiskuje nekaj več kot tisoč odraslih na leto. V strategiji za zviševanje temeljnih spretnosti zaposlenih pa piše, da bi morali v programe za zviševanje usposobljenosti in pismenosti vključiti vsaj 15 odstotkov za-

omejena uporaba spretnosti branja in pisanja na delovnem mestu, tem manjša je verjetnost udeležbe zaposlenega v izobraževanju in usposabljanju, ki ga podpira delodajalec. V Sloveniji je, to je skrb zbudajoče, velik delež bolj izobraženih z majhnimi dosežki v pismenosti. Zgolj dvig formalne izobrazbe zato pa ni dovolj – pomembna je tudi kakovost znanja in spretnosti, ki jih ljudje pridobivajo v izobraževalnem procesu. To zahteva resnejše posege v izobraževalni sistem, opozarja Možina, v kurikulumu na vseh ravneh in v vlaganje v izobraževanje in usposabljanje učiteljev. Pri izobraževanju odraslih je treba dodatno spodbuditi tudi izboljševanje temeljnih spretnosti izobrazbeno prikrajšanih ljudi ne glede na njihov zaposlitveni status.

ALEŠ ČAKŠ

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Miselna energija ostane

Urediti je treba vpisne pogoje, priznavanje obveznosti iz posameznih letnikov in napredovanje

► **Misel, da se pravzaprav učimo sami, učitelji pa nam pri tem le pomagajo, nam je znana že dolgo. Upoštevati jo je treba, ko poučujemo mladino ali ko vodimo skozi izobraževanje odrasle. Učitelj je torej vodja, usmerjevalec, svetovalec in hkrati presojevalec učinkov tega učenja. Pri izobraževanju odraslih se učitelji pogosto sprašujejo, ali se poučevanje odraslih res tako razlikuje od izobraževanja mladih in v čem. Večina učiteljev v srednjih šolah namreč poučuje hkrati mladino in odrasle, pri tem pa so pogosto v dvomih, kdaj poučevati drugače in kako ravnati.**

Če smo v preteklosti dovolj dobro poznali razvoj otroka in mladostnika, se v zadnjih desetletjih usmerja stroka tudi v spoznavni razvoj odraslega. Vemo, kako se z leti spreminjajo način mišljenja odraslih, moč tega mišljenja in hitrost obdelovanja informacij. Poznamo tudi poti, kako pridobivati in ohranjati spoznavne sposobnosti v odraslosti. Odrasle namreč pri učenju pogosto hromi prepričanje, da jim spoznavne sposobnosti po štiridesetem letu upadejo in se ne morejo več učiti tako učinkovito. Študije kažejo, da to ne drži, če odrasli svojo miselno energijo stalno uporabljajo. Odrasli torej lahko učinkovito sodelujejo v izobraževalnem procesu, ko odpadejo njihovi dvomi in zaskrbljenost o sposobnostih in spretnostih za učenje ter ko začno zaupati vase.

Učitelji morajo prav tako verjeti, da se odrasli zmorejo učiti in so lahko uspešni tudi, ko se po neuspešnem prvem poskusu ponovno vključujejo v izobraževanje. Dobro je, če poznajo še nekatere druge posebnosti, povezane z učenjem odraslih, delimo to, da imajo odrasli po navadi zelo konkretne in kratkoročne cilje; v izobraževanje se vračajo z različnimi življenjskimi in delovnimi izkušnjami in zato ne želijo, da se jih obravnava kot otroka; nekateri odrasli so (tudi zaradi slabih izkušenj iz preteklosti) manj samostojni in imajo negativno samopodobo; pogosto imajo tudi manj časa za učenje itn. Vodje izobraževanja odraslih in učitelji morajo torej skrbno načrtovati vse učne dejavnosti, da bodo pri poučevanju odraslih učinkoviti in bodo delo opravljali kakovostno.

Izrabiti znanje in izkušnje

Posebnosti odraslega, ki se uči, so med drugim boljše predstavljene v publikaciji *Oblikovanje izvedbenega kurikula v poklicnem in strokovnem izobraževanju odraslih*, ki jo je izdal Andragoški center Slovenije, založil pa Državni izpitni center in uredila Sonja Klemenčič. V njej so avtorice (vseh je sedem) preučile dozdašnjo teorijo in prakso v izobraževanju odraslih pri nas in nakazale smeri prihodnjega razvoja ne le v poklicnem in strokovnem izobraževanju, temveč v izobraževanju odraslih nasploh.

Če smo usmerjeni in izpeljavo javno veljavnega izobraževalnega programa, potem drži, da poleg odrasle osebe, ki se uči, vplivajo na izpeljavo še drugi dejavniki - denimo osebe v izobraževalni or-

berejo učitelje (andragoge), ki verjamejo, da se odrasli zmorejo učiti in znajo pri poučevanju uporabiti strokovne prijeme. Šele tu se začne načrtovanje in izpeljava pouka za vsako učno skupino in za vsakega posameznika v njej.

Na katere procese bo izobraževalna organizacija posebno pozorna? Čeprav se bo ravnala po javno veljavnem izobraževalnem programu, bo pri odraslih najprej skrbno preučila, katerim ciljem bo dajala prednost in s katerimi vsebinami jih bo dosegala. Torej bo uporabila učnocijlno ali procesno načrtovanje in izbrala znanje in izkušnje udeležencev izobraževanja. Prožno bo ravnala tudi pri določanju obsega organiziranega izobraževanja, saj bodo nekatere učne skupine potrebovale več neposrednega pouka, druge manj, pri nekaterih predmetih več in pri drugih spet manj. Ko se bo učitelj odločal za obliko in metodo dela z odraslimi, bo uporabil tako, da bo izbral njihove izkušnje in že pridobljeno znanje. Odrasli pričakujejo, da bodo pri pouku dejavni, zato so manj naklonjeni zgolj predavanjem, ki jim ne omogočajo sodelovanja. Prav tako je pomembna didaktična razporeditev izobraževalnih vsebin, pri čemer je v prednosti tečajna razporeditev učnih predmetov, ki pa zahteva upoštevanje nekaterih zakonitosti.

Brez posebnih učbenikov

Vodje izobraževanja odraslih vedno skrbno časovno razporejajo izobraževalni program. Kdaj v šolskem letu, mesecu, tednu in dnevu je najustreznejši čas za izobraževanje odraslih? Koliko časa naj traja izobraževanje, naj bo daljše ali krajše kot poučevanje mladine? Od česa so odvisne odločitve izobraževalne organizacije? Ko izobražujemo odrasle, se sprašujemo še, iz katerih učnih virov naj se ti učijo. Posebnih učbenikov nimajo. Ali je ustrezen učbenik, ki ga učitelji uporabljajo pri poučevanju mladih in je zanje tudi strokovno potrjen? Kaj storiti, če ni?

Pri izobraževanju odraslih se organizacije ubadajo še z drugimi vprašanji. Urediti je treba vpisne pogoje, priznavanje obveznosti iz posameznih letnikov in napredovanje. Preverjanje znanja naj bo sprotno, odrasli naj dobijo povratno informacijo o napredovanju. Pri ocenjevanju znanja pa naj bo namenjen večji podarek uporabi naučenega.

O teh vprašanih številne izobraževalne organizacije razpravljajo v sklopu projekta ACS, ki spodbuja kakovost iz-

spom.
Če smo usmerjeni v izpeljavo javno veljavnega izobraževalnega programa, potem drži, da poleg odrasle osebe, ki se uči, vplivajo na izpeljavo še drugi dejavniki - denimo osebje v izobraževalni organizaciji, organizacija sama ter vrsta izobraževalnega programa, po katerem se odrasli izobražuje.

Ko se v posamezni izobraževalni organizaciji sprašujejo, kako učinkovito in kakovostno izpeljati izobraževalni program za odrasle, po navadi najprej skrbno spoznajo vsako učno skupino odraslih in posameznike v njej, zatem pa iz-

formacije o napredovanju. Pri ocenjevanju znanja pa naj bo namenjen večji poudarek uporabi naučenega.

O teh vprašanjih številne izobraževalne organizacije razpravljajo v sklopu projekta ACS, ki spodbuja kakovost izobraževanja odraslih v srednjih šolah. Mnogi učitelji in vodje izobraževanja odraslih so se v preteklih letih udeleževali seminarjev v organizaciji ACS, na katerih so bile obravnavane te teme. A vsi, ki poučujemo odrasle, potrebujemo tudi vodnik v pisni obliki, ki smo ga zdaj našli v navedeni publikaciji.

MARIJA VELIKONJA

PONUĐIMO ODRASLIM KAKOVOSTNO
IZOBRAŽEVANJE

POKI - PRIJAZNO IME ZA PRIJAZEN PROJEKT

Evropski
Socialni
Skład

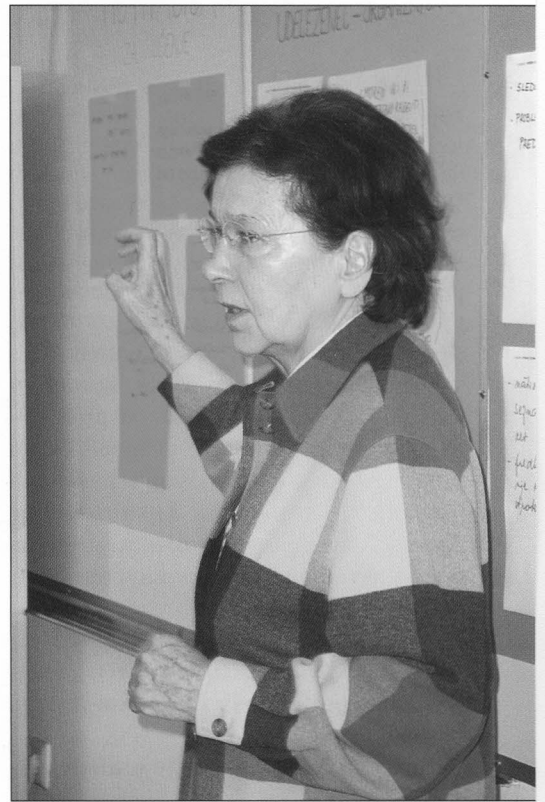
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Zaposleni na CDI Univerzumu si prizadevamo, da bi našim udeležencem ponudili zares kakovostna izobraževanja. Zato smo se z velikim veseljem in pričakovanji v šolskem letu 2004/05 vključili v nacionalni razvojni projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje (POKI). Strokovni nosilec projekta je Andragoški center Slovenije, razvoj in vpeljevanje projekta v izobraževalne organizacije pa podpira Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije. Projekt je sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada.

Model za presojanje in razvijanje kakovosti POKI temelji na samoevalvaciji. To pomeni, da smo na CDI Univerzumu opredelili lastne standarde kakovosti in presojali kakovost svojega delovanja na naslednjih področjih:

- motivacija za učenje,
- komuniciranje med udeleženci in organizatorji izobraževanja,
- osebni izobraževalni načrt,
- zadovoljstvo udeležencev.

Dela smo se lotili s končnim ciljem, da postanemo izobraževalna organizacija za odrasle, ki bo prepoznavna po kakovosti ter zadovoljstvu udeležencev in vseh zaposlenih. V okviru projekta smo natančno oblikovali tudi poslanstvo, vrednote in vizijo*. Samoevalvacijsko poročilo je nastalo kot rezultat leto dni trajajočega dela in je temelj za nadaljnji razvoj kakovosti. Na podlagi pridobljenih ocen in razprave o poročilu smo izdelali akcijski načrt, v katerem smo opredelili, kakšne dejavnosti bomo na CDI Univerzumu izvajali za razvoj kakovosti v prihodnjem letu. Letos načrt že uresničujemo in ga počasi, a skrbno in vztrajno prenašamo v prakso.

Razprava o samoevalvacijskem poročilu: POKI je ogledalo lastne kakovosti.
Foto: arhiv CDI Univerzum

* Temeljne povzetke rezultatov iz samoevalvacijskega poročila, poslanstvo, vrednote in vizijo CDI Univerzuma najdete na naših spletnih straneh: http://www.cdi-univerzum.si/izobrazevanje_odraslih_poki.htm

Špela Jurak, CDI Univerzum

SREDIŠČE
NAŠEGA
UNIVERZUMA
JE ČLOVEK

Delo z odraslimi je hvaležno, saj je dinamično in ustvarjalno, polno novih izzivov in lepih trenutkov, a hkrati tudi zahtevno. Dolgoletne izkušnje z izobraževanjem na različnih stopnjah namreč kažejo, da programi v strojništvu, ki lovijo korak s hitrim razvojem proizvodnih in industrijskih procesov, zahtevajo načrtno in vztrajno delo. Usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti je včasih za udeležence izobraževanja naporno.

Ker si prizadevamo, da bi našim

udeležencem omogočili učenje v spodbudnem okolju, kjer bi lahko dosegli najboljše rezultate in ker smo želeli svojo kakovost pri delu z udeleženci razvijati načrtno, smo se odločili za vključitev v projekt POKI. Prepričana sem, da si moramo tudi izobraževalne ustanove prizadevati za doseganje standardov kakovosti, saj nas ne nazadnje k temu zavezujejo tudi temeljni evropski strateško-razvojni dokumenti, kjer je kakovost opredeljena kot eden pomembnejših ciljev poklicnega in strokovnega izobraževanja. Tako v svetu kot pri nas je doslej znanih že kar nekaj poskusov aplikacije različnih modelov kakovosti iz gospodarskih dejavnosti v izobraževalno prakso. Nacionalni projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje je pomemben korak pri vzpostavljanju standardov kakovosti na področju izobraževanja odraslih v državi.

Na CDI Univerzumu šolamo ljudi, ki imajo večinoma bogate praktične izkušnje. Strojna šola naj bi to znanje sistematizirala in ga nadgradila. Programa strojni tehnik SSI in PTI vsebujeta veliko dragocenih strokovno-teoretičnih znanj, ki jih kandidatom posredujejo strokovnjaki s področja strojništva, ki prihajajo tako iz podjetij kot z univerz in srednjih šol. Pri pouku je vedno prostor za dialog, diskusijo in izmenjavo znanja. Poklici s področja strojništva so deficitarni tako v Sloveniji kot v širši evropski skupnosti, trg dela potrebuje tehniško izobražene kadre in možnosti zaposlitve so velike. Prost pretok delovne sile bo omogočal nove delovne priložnosti tudi v drugih državah Evropske unije.

mag. Erika Želežič, univ. dipl. inž.,
organizatorica izobraževanja za program
strojni tehnik in vodja skupine za
kakovost na CDI Univerzum

Dan svetovalnih središč

Organizatorji povezujejo jubilej z izidom razpisa za vpis v javnoveljavne programe za izobraževanje

Vsa slovenska svetovalna središča, ki delujejo pod vodstvom Andragoškega centra Slovenije, bodo v petek, 15. septembra, praznovala drugi vseslovenski dan svetovalnih središč. Njegov glavni namen je promocija izobraževanja za pridobitev formalne izobrazbe, se pravi nižje poklicne, srednje poklicne ali srednje strokovne izobrazbe. Osrednjo temo letošnjega dneva bodo namenili promociji neformalnih izobraževalnih programov. Dan slovenskih svetovalnih središč povezujejo organizatorji z izidom razpisa za vpis v javnoveljavne programe za izobraževanje odraslih, ki je izšel julija letos.

Ob svojem jubileju bo tudi Svetovalno središče Maribor skupaj z drugimi izobraževalnimi organizacijami predstavljalo možnosti za izobraževanje odraslih, v ta namen bodo od 14. do 18. ure pripravili stojnico informacij v Mercatorjevem centru na Tržaški cesti 14.

Organizator promocijskega dogodka je Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza, kjer je tudi sedež Svetovalnega središča Maribor.

Svetovalna središča - za izobraževanje odraslih je v Sloveniji 14 središč - so namenjena vsem odraslim, ki potrebujejo brezplačne informacije ali nasvete, povezane z izobraževanjem. Prizadevajo si za nepristransko, zaupno, celovito ter kakovostno informiranje in svetovanje pri izobraževanju in učenju, odraslim želijo zagotoviti informiranje in svetovanje pred vključitvijo v izobraževanje (izbrati ustrezen izobraževalni program in organizacijo, ki izvaja ta program, spoznati vpisne pogoje, način poteka izobraževanja idr.). Svetujejo tudi, kako organizirati svoje učenje, kako odpravljati težave pri učenju idr. Zagotavljajo osebno svetovanje, informiranje in svetovanje po telefonu, pisno informiranje in svetovanje - po navadni in elektronski pošti ter z informativnimi gradivi.

Pri teh središčih deluje lokalno svetovalno omrežje, v katero se povezujejo občine, gospodarske in obrtne zbornice, zavodi za zaposlovanje, izobraževalne organizacije, ki izobražujejo odrasle, knjižnice, skladi za izobraževanje delavcev in podobno. (zap)

■ Za izobraževanje odraslih

Na lanski poklicni maturi so bili dosežki odraslih udeležencev in tistih, ki niso imeli statusa dijaka (oboje Državna komisija za poklicno maturo opredeljuje kot ostali), ponovno slabši od dijakov. A slabši so bili le za 8 odstotkov, kar po mnenju Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih ni zaskrbljujoče. Razlike med dijaki in ostalimi niso večje kot med tistimi, ki so končali PTI program in SSŠ. Na maturi v šolskem letu 2004/2005 se je prvič zgodilo, do so se ostali pri drugi izpitni enoti (strokovni predmet) odrezali bolje od dijakov. Pri četrti izpitni enoti (praktični predmet) so dijaki še zmeraj boljši od ostalih. Razlike med obojimi so se zmanjšale. Strokovni svet je **29. junija** sklenil, da se poveča eksterdnost druge in četrte enote. Druga enota naj bi bila obvezno tudi pisna in določili naj bi se standardi znanja na nacionalni ravni. Pri četrti enoti naj bi bil član izpitne komisije iz gospodarstva - ob tem bi bilo treba natančno določiti njegove naloge in pristojnosti. Prav tako so se strinjali, da poklicna matura še naprej ohranja dvojno vlogo: pripravlja za delo in za nadaljnje izobraževanje. Prenovo poklicne mature je treba izpeljati tako, da se njena vrednost ne bo zmanjševala v primerjavi s splošno, ne bo naj enaka, temveč enakovredna. Temeljne strokovne predmete, teh je 65, je treba združiti v posamezna strokovna področja.

ACS je predstavil analizo e-izobraževanja v Sloveniji, ki je prikazala, da je ponudba programov skromna (najboljša na območju osrednje Slovenije), prevladujejo pa predvsem tržno usmerjeni programi (tuji jeziki, računalništvo). ACS pričakuje, da bo nacionalna strategija za e-izobraževanje, pripravili so jo julija letos, spodbudila razvoj omenjenega izobraževanja, ki je v Sloveniji počasnejši kot v razvitem svetu. Strokovni svet je sklenil, da bodo obravnavali nacionalno strategijo za e-izobraževanje. Treba pa bo usposobiti pripravjalce za e-izobraževanje, urediti pravni okvir, zaščito ter verifikacijo e-programov.

Strokovni svet je prav tako obravnaval nacionalno strategijo za razvoj pismenosti (NSRP) in strategijo za zviševanje ravni pismenosti odraslih (SZRPO), pri čemer slednja predstavlja praktično plat prve, ki naj bi se udejanjila. Prva je bolj načelna, druga pa zajema tudi konkretne dejavnosti in programe, s katerimi naj bi se uresničevala prva. Strokovni svet je strategiji podprl, vendar ob tem predlagal, da vsebine povežejo z evropskim okvirom kvalifikacij in s splošnimi pristojnostmi. Nacionalno strategijo bo treba oblikovati stvarneje tako, da jo bo mogoče spremljati ter opazovati, ali se bo v praksi lahko uresničevala. Te sklepe bodo poslali Ekonomsko-socialnemu svetu. Poudarili so, kot mnogokrat doslej, da je treba izobraževanje odraslih obravnavati medresorsko (področno). Ob tem so člani strokovnega sveta opozorili, da je denar za mnoge od teh programov zagotovljen, vendar se zamuja z dodeljevanjem sredstev. Zamujanje je povezano s tem, da na državni ravni ni organizirane ustrezne službe. Ta naj bi bila medresorsko telo, ki bi med drugim skrbelo, da ne bi prihajalo do zamude s financiranjem. (st)

Podelitev jabolka kakovosti – NACIONALNIH PRIZNANJ KAKOVOSTI ZA NAJBOLJŠE PROJEKTE MOBILNOSTI
V OKVIRU PROGRAMA LEONARDO DA VINCI.

CMEPIUS je v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport podelil jabolka kakovosti trem najboljšim projektom v treh kategorijah oziroma ciljnih skupinah; dijaki, študenti/mladi delavci in mentorji/mentorji jezika.

V kategoriji dijaki je tretje mesto pripadlo Srednji šoli za elektrotehniko in računalništvo Ljubljana za projekt z naslovom *Razvoj procesnih sistemov za reševanje multidisciplinarnih nalog*, ki ga je koordinirala Vida Vidmar. Drugi je bil projekt Srednje šole za gostinstvo in turizem iz Celja z naslovom *Odprta vrata Evrope*, ki ga je koordinirala Darja Štiherl. Najboljši projekt mobilnosti dijakov je projekt z naslovom *Feliks 3* Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora, ki ga je koordinirala Tanja Miklič.

V kategoriji študenti/mladi delavci je tretje mesto pripadlo projektu z naslovom *Euroskills 2* Univerze v Mariboru, za katerega že leta skrbi koordinatorka Anita Kodba. Projekt z naslovom *Bodimo primerljivi* Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Maribor je glede na ocene strokovnjakov drugi najboljši projekt v tej skupini. Koordinatorica projekta je Tanja Lešnik Štuhec. Projekt Srednje lesarske šole iz Škofje Loke, ki nosi naslov *Gradnja čolnov – ohranjanje stare obrti*, ki ga je koordinirala

ga. Irena Leban, je najboljši projekt v tej skupini.

V kategoriji mentorji/mentorji jezika je tretje mesto pripadlo projektu z naslovom *Novi pristopi v fleksibilnem učenju za 3. tisočletje*, ki ga je izvedla Knjižnica Otona Župančiča. Projekt je koordinirala Jasmina Orešnik. Drugi najboljši projekt v tej skupini je projekt Andragoškega centra Slovenije z naslovom *Participativno učenje v različnih poklicnih praksah*, ki ga je koordinirala Nevenka Bogataj. Živa Peljhan je projekt Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana koordinirala in pripeljala do zlatega jabolka kakovosti. Projekt z naslovom *Preko morja do gluhih* je po ocenah neodvisnih zunanjih ocenjevalcev najboljši projekt v skupini mentorji/mentorji jezika.

Andragoški center svetuje odraslim

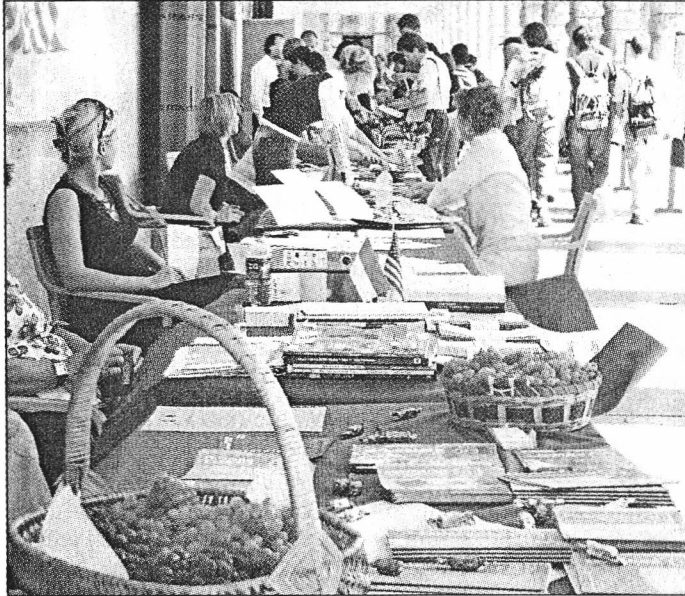
Saša Mrak

Odrasli potrebujemo za presojanje različnih možnosti za izobraževanje in učenje ter sprejemanje odločitev ustrezne in natančne informacije, nasvet in pomoč strokovnjaka. Andragoški center Slovenije je v okviru projekta Informativno-svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih (ISIO) razvil svetovalna središča za izobraževanje odraslih v različnih krajih Slovenije in ob lokalnih svetovalnih središčih tudi lokalno svetovalno omrežje za izobraževanje odraslih, njihov projekt pa je podprlo tudi ministrstvo za šolstvo in šport. Včeraj je bil Dan slovenskih svetovalnih središč, ki postaja že tradicionalen.

INFORMIRANJE IN NASVETI O IZOBRAŽEVANJU

Svetovalna središča odraslim ponujajo brezplačno informiranje in svetovanje o izobraževanju in učenju, kar po besedah vodje projekta Tanje Vilič Klenovšek vključuje »svetovanje pred vključitvijo v izobraževanje (izbrati ustrezen izobraževalni program in organizacijo, ki izvaja ta program, spoznati vpisne pogoje, način poteka izobraževanja idr.), med potekom (kako organizirati svoje učenje, kako odpravljati težave pri učenju idr.) in ob zaključku izobraževanja (oceniti, kaj sem dosegel, kako se lahko še izobražujem idr.)«. Dostopnost informacij omogočajo z osebnim svetovanjem, po telefonu, pisno po navadni pošti ali elektronski pošti. Kot pravi Tanja Vilič Klenovšek, želijo hkrati »povezati čim več ponudnikov izobraževalnih in svetovalnih storitev za odrasle v lokalnem okolju v omrežje in tako zagotoviti kakovostno, celostno, nepristransko ter usklajeno delovanje vseh subjektov na področju informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih«.

VSAKO LETO POSEBEN INFORMATIVNI DAN

Andragoški center Slovenije je v okviru projekta Informativno-svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih (ISIO) včeraj organiziral Dan slovenskih svetovalnih središč z namenom promocije možnosti vpisa odraslih v formalne in neformalne izobraževalne programe. Foto: Andragoški center

poiskali informacije, ki so jih nudila svetovalna središča s sodelujočimi partnerji. Precejšen odziv se je kazal v kasnejšem povečanem obisku svetovalnih središč. Učenje in

izobraževanje smo na tak način približali odraslim, ki jih svetovalna središča z običajno promocijo (časopisi, radio, zgibanke) ne dosežejo,« je še sporočila Klenovškova.

Kam po nasvet za izobraževanje

V Sloveniji deluje 14 svetovalnih središč za izobraževanje odraslih:

Svetovalno središče Jesenice, Cesta Cirila Tavčarja 3a; tel.: 04/583-38-05, elektronska pošta: marija.fermisek@siol.net;

Svetovalno središče Koper, Cankarjeva 33, tel.: 05/612-80-06, elektronska pošta: isio@lu-koper.si;

Svetovalno središče Koroška, Slovenj Gradec, Gospósvetska 4, tel.: 02/884-64-07, elektronska pošta: mocis.svetovanje@siol.net;

Svetovalno središče Ljubljana, Grošljeva 4, tel.: 01/510-22-70, elektronska pošta: svetovalno.sredisce@cdi-univerzum.si;

Svetovalno središče Maribor, Maistrova ulica 5, tel.: 02/234-11-34, elektronska pošta: svetovanje@azm-lu.si;

Svetovalno središče Murska Sobota, Slomškova 33, tel.: 02/536-15-76, elektronska pošta: svetovalno.sredisce@lums.si;

Svetovalno središče Nova Gorica deluje v okviru Ljudske univerze Nova Gorica, Cankarjeva 8, tel.: 05/335-31-19, elektronska pošta: ksenija.petek@lu-ng.si;

Svetovalno središče Novo mesto, Novi trg 5, tel.: 07/393-45-52, elektronska pošta: svetovalno.sredisce@ric-nm.si;

Svetovalno središče Posavje, Krško, Dalmatinova ulica 8, tel.: 07/488-11-70, elektronska pošta: svetovalno.sredisce@lukrsko.si;

Svetovalno središče Postojna, Ljubljanska cesta 2, tel.: 05/721-12-89, elektronska pošta: isio-postojna@studioproteus.si;

VEČER

Datum: 5.10.2006 - Stran: MARIBOR

Včeraj je bila peta obletnica odprtja Svetovalnega središča Maribor

Narašča število svetovanj bolj izobraženim

V svetovalnem središču so podporo, informacijo, svetovanje doslej zagotovili že osem tisoč ljudem

Kakšne so ponujene možnosti?

Svetovalno središče Maribor, ki deluje pri Andragoškem centru Maribor - Ljudski univerzi in je ena izmed 14 lokalnih svetovalnih služb po Sloveniji (projekt svetovalnih središč vodi Andragoški center Slovenije), je prav včeraj praznovalo pet let delovanja. Ob tem so pripravili strokovni posvet o razvoju svetovalnega središča in svetovalnega omrežja za razvoj izobraževanja odraslih in regije doslej in usmeritvah v naslednjih letih.

"Svetovalno središče Maribor pomeni obliko svetovalne službe za odrasle," pravi vodja mariborskega svetovalnega središča Alenka Sagadin Mlinarič. Doslej se je nanje obrnilo 7611 ljudi, od tega se jih je 35 odstotkov zanimalo o možnostih pridobitve izobrazbe, sedem odstotkov za prekvalifikacije, deset odstotkov za neformalne programe za osebni razvoj, 14 odstotkov za opravljanje različnih izpitov, pet odstotkov jih je spraševalo o financiranju izobraževanja itd. Po podatkih je bilo 35 odstotkov strank že zaposlenih in trije odstotki samozaposlenih, 24 odstotkov brezposelnih, deset odstotkov dijakov oziroma študentov, pet odstotkov pa celo upokojujencev.

"Glavnina strank, 70 do 80 odstotkov, išče informacije o možnostih pridobivanja prvega poklica, prekvalifikacije, na ravni srednje šole za odrasle. K nam na primer prihajajo odrasli, ki so nekoč opustili redno šolanje, manjkata jim morda letnik ali dva in se sedaj, ko so stari 25, 30 let, sprašujejo, kako to dokončati, katero znanje se jim prizna, katera organizacija v lokalnem okolju jim lahko ponudi izobraževanje, koliko let to traja in podobno. Opažamo pa tudi porast števila bolj izobraženih strank - kar dvanajst odstotkov jih že ima več kot srednjo šolo. To je v sotočju današnjega časa: pred vrati je bolonjska reforma, množica diplomantov višjih strokovnih šol, ki se želijo dalje izobraževati, išče v takšni neodvisni svetovalni službi, kakršna je naša, informacije o tem, kam naprej, kakšne možnosti imajo in podobno. Skratka, ponujamo živo operativno andragoško svetovalno delo," pravi Sagadinova.

Polovico svetovanj opravijo po telefonu, 43 odstotkov strank se osebno oglasi, svetujejo pa tudi po elektronski pošti ali po faksu. Večinoma zadostuje enkratni obisk, ob poglubljeni obravnavi pa se je treba oglasiti tudi večkrat.

"Svetovalne službe za odrasle si ne znamo predstavljati same zase. Ključna stvar je omrežje šol in naš posvet je bil namenjen prav partnerskemu sodelovanju. Poleg mreže srednjih šol za odrasle so naši partnerji tudi zavod za zaposlovanje, območna gospodarska zbornica Maribor, območna obrtna zbornica, sindikati, center za socialno delo, mestna občina Maribor, Sklad za izobraževanje delavcev itd. To partnerstvo vsako leto poglobljamo in razvijamo, naš namen pa je bil na posvetu pregledati, kaj smo v teh petih letih že naredili in kaj želimo konkretizirati v prihodnje," je še dejala Sagadinova.

Tatjana Vrbnjak

Znanje in izobrazba odraslih

Tretjina mlajših odraslih le z osnovno šolo ali celo brez nje

Še vedno podcenjevanje izobraževanja odraslih – Štiriletna srednja šola je v EU temeljni izobrazbeni standard – Letos za izobraževanje odraslih 12 milijard tolarjev

Po tednu vseživljenjskega učenja, ko so se odrasli udeleževali številnih dogodkov, ki so promovirali njihovo znanje in učenje, je smiselno vprašanje, kakšno je znanje odraslih pri nas in kako so izobraženi. Nacionalni program izobraževanja odraslih do leta 2010 je bil sprejet 2004. V njem je opredeljenih kar nekaj ciljev, ki bi jih šele morali uresničiti, da bi naši odrasli dosegli primerno stopnjo izobraženosti, pravi nova v. d. direktorice Andragoškega centra Slovenije (ACS) dr. Slavica Černoša. In kateri so ti cilji?

Izboljšanje izobrazbene ravni prebivalstva, pri čemer je temeljni izobrazbeni standard najmanj 12 let šolanja oziroma končana štiriletna srednja šola, izboljšanje splošne izobraženosti odraslih (razvijanje pisnih spretnosti), povečanje zaposlitvenih zmožnosti in več možnosti za učenje in vključevanje v proces izobraževanja. Po navedbah Slavice Černoše se je naša država zavezala uresničevanju Lizbonske strategije in kopenhavnske deklaracije o poklicnem izobraževanju in usposabljanju, da bi prebivalcem zagotovili enakovreden dostop na trg delovne sile v EU in jih opremili z ustreznimi in primerljivimi listinami. Pri tem, pravi, ne gre prezreti, da ima po zadnjem popisu prebivalstva kar 33 odstotkov Slovencev, starih nad 15 let in več (mlajši odrasli) dokončano samo osnovno šolo ali še te ne.

Temeljna pomanjkljivost, ki je globoko zakoreninjena v miselnosti in pojmovanju precejšnega dela odraslih pri nas, je to, razlaga Slavica Černoša, da se na izobra-

Foto Aleš Čermivec

SLAVICA ČERNOŠA

ževanje odraslih še vedno gleda kot na manj kakovostno, namenjeno manj izobraženim in kvalificiranim za delo. »A že dolgo ni tako, kajti nenehno spreminjanje

Odraslih, starih med 25 in 64 let, ki imajo vsaj srednjo izobrazbo, je pri nas 76 odstotkov. Ta delež je višji od povprečja v državah članicah OECD in nižji kot v skandinavskih državah, v Nemčiji, na Češkem in Slovaškem. Portugalska, denimo, ima zgolj 20 odstotkov prebivalcev s srednjo ali višjo izobrazbo. Manj spodbudni za nas pa so podatki, da ima skoraj 53 odstotkov Slovencev s srednjo šolo le nižjo ali triletno srednjo poklicno šolo, kar je tudi razlog, da smo po pismenosti na repu držav. Bo Slovenija sodelovala v novi mednarodni raziskavi OECD o pismenosti odraslih leta 2010? Po besedah v. d. direktorice ACS se je bo Evropska unija udeležila enotno in ne vsaka njena članica posebej. Ta raziskava je namreč zelo draga – vsako državo bi stala približno 300.000 evrov.

narave trga delovne sile, demografske spremembe, globalizacija in razvoj informacijske tehnologije dajejo izobraževanju odraslih povsem novo vlogo. Predstavlja te si, da po končani osnovni in srednji šoli človek 40 let ne gre na nobeno izobraževanje. Ali bi v družbi sploh še normalno funkcioniral? A prav zaradi vsega navedenega in promocije, ki jo že 11 let v tednu vseživljenjskega učenja organizacijsko podpira in koordinira Andragoški center Slovenije, in tudi zaradi številnih novih oblik in pristopov ter izjemno dobrih in prilagodljivih izvajalcev izobraževanja odraslih, se lahko pohvalimo, da dosegamo zavidljive rezultate tudi na evropski ravni. Nerešeno pa je vprašanje financiranja, saj so le nekatere oblike in le za nekatere skupine odraslega prebivalstva financirane v celoti ali delno.

Kdo so odrasli, ki se vključujejo v izobraževanje? »Če si pomagam z ugotovitvami raziskave Udeležba odraslih v izobraževanju, ki jo je opravil ACS, lahko rečem, da so to ljudje, stari od 20 do 49 let, ki imajo končano vsaj štiriletno srednjo šolo in so zaposleni ali kmetje. Odrasli imajo zdaj poleg vseh programov formalnega izobraževanja, tudi nekaj takih, ki so pripravljene posebej zanje – jezikovni, računalniški, različni programi usposabljanja za življenjsko uspešnost, projektno učenje mladih (Pum). Njihova ponudba je vsako leto objavljena v razpisu za vpis odraslih v izobraževalne programe, izvajalci pa so ljudske univerze, srednje šole ter zasebne in druge izobraževalne organizacije.

Razvojni programi andragoškega centra so novi javnoveljavni programi za zviševanje ravni pismenosti, za usposabljanje učiteljev za izvajanje teh programov in za usposabljanje učiteljev odraslih v drugih programih (v pro-

gramu devetletne osnovne šole za odrasle, v srednješolskih programih za odrasle in v programih neformalnega izobraževanja), posebne televizijske oddaje o pismenosti (Beremo in pišemo skupaj), namenjen staršem, ki imajo otroke v prvem triletnju devetletke, program pismenosti za odrasle, ki so že vključeni ali se še nameravajo vključiti v šolo (Most do izobrazbe), program pismenosti za prebivalce podeželja (Izzivi podeželja), pismenosti na delovnem

Podatki iz raziskave o pismenosti in udeležbi odraslih v izobraževanju (iz leta 1998) kažejo, da se ti najpogosteje izobražujejo zaradi kariere (73 odstotkov). Moški se več vključujejo v izobraževanje za delo kot ženske, obojim pa ga velikokrat plačajo delodajalci (66 odstotkov). Med ovirami, ki odraslim preprečujejo izobraževanje, moški in ženske navajajo predvsem preveliko zaposlenost oziroma pomanjkanje časa ter predrage programe.

mestu (Moje delovno mesto) in program za odrasle s posebnimi potrebami (Moj korak).

Evropskemu socialnemu skladu gre zahvala, da je bilo za program izobraževanja odraslih v letu 2006 namenjeno 12 milijard tolarjev – večino tega denarja je zagotovilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (68 odstotkov), preostanek pa ministrstvo za šolstvo in šport. Največ ga bodo porabili za dvig izobrazbene ravni odraslih (43 odstotkov), za splošno izobraževanje (23,5 odstotka) ter za izobraževanje in usposabljanje odraslih na delovnem mestu (21 odstotkov). ALEŠ ČAKŠ

Do znanja s svetovalnim središčem

Jeseniško svetovalno središče za izobraževanje odraslih. Edino za celo Gorenjsko. Financirata ga ministrstvo za šolstvo in Evropska unija. Devetsto svetovanj letno

RENATA ŠKRJANC

Ali delate kot natakara in bi se radi izšolali za vzgojiteljico, vendar ne veste, ali to sploh lahko storite niti kje dobite zelene podatke? Niste končali šolanja, pa bi ga radi? Potem je pravi naslov Ljudska univerza Jesenice oziroma njeno Svetovalno središče Jesenice, ki je namenjeno izobraževanju odraslih. Nacionalni projekt Andragoškega centra Slovenije je nastal po vzoru angleškega programa informativnih svetovanj za odrasle.

Na Gorenjskem so vodenje svetovalnega središča prevzeli na jeseniški Ljudski univerzi in je s

svojimi izpostavami v Trziču, Kranju, Škofji Loki, Bohinju, Radovljici in Kranjski Gori edino središče za vso Gorenjsko, v Sloveniji pa je takih svetovalnih središč štirinajst. Pomen jeseniškega svetovalnega središča se kaže tudi v vse večjem obisku, saj so v začetku imeli okoli 500 svetovanj, v zadnjem letu (2005/2006) pa skoraj dvakrat toliko. Kot je povedala Marija Ferišek, svetovalka in koordinatorica omejenega središča, ki ga vodi Maja Radinovič Hajdič, po nasvete prihajajo predvsem odrasli, ki potrebujejo informacije o šolanju, prešolanju, zaposlitvah in pomoči pri financiranju izobraževanja.

"Največ obiskovalcev svetovalnega središča je starih od 25 do 40 let, dve tretjini je žensk, najpogosteje pa želijo pridobiti izobrazbo ali višjo izobrazbo od tiste, ki jo že imajo. K nam lahko pridejo starejši od 15 let in pomagamo jim do zelenega cilja. Kajti zavedati se moramo, da je izobrazba čedalje bolj pomembna pri iskanju zaposlitve. Eden izmed pogojev, da bomo vsi lahko izrabili pravico do učenja, je tudi ta, da poznamorazličnemožnosti, načine in dostopnost izobraževanja. Za presojanje različnih možnosti za izobraževanje in učenje ter

Več kot 80 odstotkov uporabnikov uspešno konča šolanje oziroma doseže cilj, zaradi katerega so v svetovalnem središču poiskali pomoč

sprejemanje odločitev potrebujejo odrasli ustrezne in natančne informacije, nasvet in pomoč strokovnjaka, ki jim lahko pomaga najti pravilno pot," je povedala Ferišekova.

Jeseniško svetovalno središče v prostorih tamkajšnje Ljudske univerze je odprto od ponedelj-

ka do petka od 8. do 16. ure, ob torkih pa od 11. do 18. ure. Odprti model svetovanja uporabnikom pomaga tudi s testiranjem za zeleno študijsko smer. In kako uspešno je tako svetovanje? Ferišekova odgovarja, da več kot 80 odstotkov uporabnikov uspešno konča šolanje oziroma doseže cilj, zaradi katerega so v svetovalnem središču poiskali pomoč. Denar zanj, okoli 13 milijonov tolarjev letno, prispeva ministrstvo za šolstvo, za delovanje šestih izpostav pa Evropska unija. "Najprej smo pokrivali območje Zgornjesavske doline, zdaj se širimo po vsej Gorenjski in do konca leta naj bi jeseniški center tudi v praksi postal regijsko svetovalno središče. Svetovalno središče odraslim zagotavlja brezplačno, zaupno in kakovostno informiranje in svetovanje pri izobraževanju in učenju, pomoč pri izbiri ustreznega izobraževalnega programa in pomoč pri odpravljanju težav pri učenju. "Med številnimi informacijami se ljudje težko znajdejo in najdejo pravo, zato z veseljem sprejmejo našo pomoč. Veseli smo, da je ljudi, ki pridejo v naš center, vse več, vendar ni pomembno le njihovo število, ampak predvsem kakovost svetovanja," je poudarila Ferišekova.

Uporabniško ime: Geslo: [Prijava](#) | [Kupil bi dostop do arhiva](#) | Za pomoč nam pišite na arhiv@vecer.com

arhiv@vecer.com

Iskanje:

Prosta delovna mesta | Osmrtnice | MB zibelka

Hitro iskanje

Datum: **28.11.2006**, avtor: **zap**, stran: **ZAPOSLOVANJE (38)**, vir: **Večer**
Svetovanje odraslim
 Svetovalno središče Maribor je eno izmed štirinajstih svetovalnih središč v Sloveniji, ki jih je razvil in vzpostavil Andragoški center Slovenije. Središča omogočajo odraslim - ne glede na spol, starost, stopnj...

Koledar

Datum: **23.11.2006**, avtor: **Gordana Possnig**, stran: **CELJSKO (21)**, vir: **Večer**
Z računalnikom do novih priložnosti
 V projekt izboljšanja računalniške pismenosti se je vključilo 646 iskalcev zaposlitve iz celotne regije UPI - Ljudska univerza (LU) Žalec pripravlja skupaj s partnerskimi organizacija...

Napredno iskanje

Datum: **5.10.2006**, avtor: **Tatjana Vrtnjak**, stran: **MARIBOR (19)**, vir: **Večer**
Narašča število svetovani bolj izobraženim
 V svetovalnem središču so podpora, informacijo, svetovanje doslej zagotovili že osem tisoč ljudem Andragoški center Slovenije je skupaj s ptujskim študijskim krožkom Zreli vedež prvo jesensko soboto v tem letu popeljal tiste, ki radi berejo, obenem pa jim je ljubo tudi giba...

Pogosta vprašanja in odgovori

Datum: **8.9.2006**, avtor: **Oglasna služba**, stran: **SPOROČILA (28)**, vir: **Večer**
Halo Večer
OSTEOPOROZA - VELIKA AKCIJA ODKRIVANJA OSTEOPOROZE! Za vse, ki še niso opravili meritve mineralne kostne gostote (DXA) in so starejši od 60 let, opravljamo meritve na najnovejšem DXA-aparatu po pos...

Postal bi naročnik Večera

Datum: **7.9.2006**, avtor: **Oglasna služba**, stran: **SPOROČILA (28)**, vir: **Večer**
Halo Večer
OSTEOPOROZA - VELIKA AKCIJA ODKRIVANJA OSTEOPOROZE! Za vse, ki še niso opravili meritve mineralne kostne gostote (DXA) in so starejši od 60 let, opravljamo meritve na najnovejšem DXA-aparatu po pos...

Kupil bi dostop do arhiva

Datum: **3.8.2006**, avtor: **Nataša Gider**, stran: **POMURJE, PODRAVJE (23)**, vir: **Večer**
Pumovci končali izobraževanje
 V zadnjih dneh julija je pri Ljudski univerzi Murska Sobota aktivnosti zaključila 7. generacija v programu Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM). Od 25 udeležencev so trije zaključili šola...

Naročil bi si tiskan spominski Večer

Datum: **25.4.2006**, avtor: **Oglasna služba**, stran: **ZAPOSLOVANJE (34)**, vir: **Večer**
Zaposlovanje
 Območna služba Celje GRADBENI DELAVEC GRADBENI DELAVEC ZA POMOŽNA DELA PRI GRADNJI IN SANACIJI OBJEKTOV. - M/Ž; Določen čas 6 mes.; jeziki: slovenski jezik - osnovno; ostali pogoji: prošnje s telefonsko števil...

Datum: **20.4.2006**, avtor: **Nataša Gider**, stran: **PREKMURJE, PRLEKIJA (17)**, vir: **Večer**
V program ta čas vključenih osemnajst udeležencev
 "Zelo aktivna, vedoželjna in dobrovoljna skupina," tako je letošnjo generacijo opisala Darja Dravec, vodja programa Projektno učenje za mlajše odrasle Območna služba Celje GRADBENI DELAVEC GRADBENI DELAVEC - POMOČ PRI GRADNJI IN SANACIJI OBJEKTOV - M/Ž; Določen čas 6 mes.; jeziki: slovenski jezik - osnovno; ostali pogoji: prošnje s telefonsko št.poslati na s...

Datum: **2.2.2006**, avtor: **Oglasna služba**, stran: **SPOROČILA (28)**, vir: **Večer**
Halo Večer
Medicoconsulting, d.o.o., Glavni tg 2, Maribor AKUPUNKTURA - alergije, glavoboli, bolečine, astma **MODERNA KVANTNA TERAPIJA** - bolečine hrbtnice UROLOŠKI P...

Datum: **17.1.2006**, avtor: **Oglasna služba**, stran: **ZAPOSLOVANJE (34)**, vir: **Večer**
Zaposlovanje
 Območna služba Celje GRADBENI DELAVEC GRADBENA DELA - M/Ž; Določen čas 8 mes.; delovne izkušnje: 1 leto; vozniški izpit kategorije: B; do 11.2.2006; GRADNJE ŽVEPLAN D.O.O., ULICA HEROJA LACKA 8, CELJE POMOČ...

Cenik storitev Vecer.com | Splošna določila uporabe | Pogoji uporabe Večerovega arhiva

2011 © Avtorsko in sorodne pravice na gradivo ima družba ČZP Večer d.d. Vse pravice so pridržane.

<http://ris.vecer.com/arhivi/arhiv.aspx>

27.6.2011